

[Charlotte Antonsen]

større dele af verden inklusive Afrika. Vi ønsker jo ikke at fjerne al ulandsbistand af den grund, men vi mener, at vi må prioritere, og dér prioriterer vi Øststøtten.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg respekterer fru Charlotte Antonsens synspunkter om Øststøtten. Jeg synes også, det er prisværdigt at gøre noget for Øststøtten. Men hvis man virkelig mener det, vil jeg gerne have fru Charlotte Antonsen til at begrunde, hvorfor VK-regeringen i 1992 så ikke brugte de penge, der var på kontoen.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det er da klart, at det har været en vanskelig start med Øststøtten, og det er derfor, vi har støttet regeringen i de forenklinger, der nu er lagt op til.

Der har været lidt tale om knopskydning, fordi der opstod et akut behov, og så har vi skullet skynde os at støtte. De eksisterende regler har ikke været lige fornuftigt skruet sammen; derfor har vi ment, som vi har. Det, jeg siger i dag, er Venstres holdning. Det kan godt være, vi i dag har et flertal, der er imod Venstre på dette område, men jeg mener også, at vi anstændigvis i en debat som denne skal sige, hvad vi vil gøre, når vi kommer til. Og det er så det, jeg har gjort i dag.

Vi vil prioritere Øststøtten i den korte periode, indtil Østlandene får sikret deres økonomi, får sikret deres demokrati. Og så forventer vi til gengæld, at de er med til at hjælpe os, når vi igen i højere grad skal til at udvide støtten sydpå.

Riishøj (SF):

For fire år siden – i det store opbrudsår – var der en udbredt forventning om, at de nye demokratier i Øst ville gå en forholdsvis lys tid i møde. Da vi havde folketingsdebatter her i salen, var der virkelig tale om en eufori og en optimisme, og der var langt flere medlemmer til stede end ved debatten i dag.

Det var dengang opfattelsen, at tavlen skulle vaskes ren. De markedsøkonomiske reformer, troede man, ville forholdsvis hurtigt fjerne skavankerne i det forbenede, gamle, centrale plan-

lægningssystem. Og Vesten, troede man, ville yde den bistand, der var nødvendig. I dag er vi blevet meget klogere. Euforien og den store optimisme kan man vist godt sige er borte. En større realisme har vundet indpas.

Det, vi ser, er jo en udbredt protektionisme i Vesten, ikke bistand; beskedne vestlige investeringer i forhold til det, man forventede; ineffektive økonomiske reformer i østeuropæiske lande; sammenbruddet i det gamle Sovjetunionen; Golfkrigen; krigen i det tidligere Jugoslavien. Alle disse ting har jo voldsomt forstyrret overgangen til demokrati og også overgangen til markedsøkonomi i de central- og østeuropæiske lande.

Det, vi har været vidner til, er jo, at godt nok er man i visse af landene nået et stykke i retning af markedsøkonomi, mest i de centraleuropæiske lande, i det, man kalder Visegradlandene, men det dominerende billede er jo et voldsomt fald i produktionen, en voldsom stigning i arbejdsløsheden, store fattigdomsproblemer og gigantiske forskelle i indkomster. Ikke begrundet i produktion, men meget ofte i økonomier, der mere har karakter af mafiaøkonomi end af markedsøkonomi. Det er den situation, vi i meget høj grad står i i dag i forhold til Central- og Østeuropa, og det er den situation, vi skal prøve at forholde os til.

Som jeg nævnte, er disse lande meget forskelligt stillede i dag. Vi betragtede dem nok i den gamle periode fra før 1989 – som hr. Ahlmann-Ohlsen var inde på, og som han åbenbart kendte ud og ind på det tidspunkt – som en grå masse af ensartede stater. Sådan var det jo ikke, og sådan er det heller ikke i dag. Det er de centraleuropæiske lande, som er nået længst. F.eks. er SNG-staterne, Bulgarien og Rumænien jo reelt ikke nået langt i retning af markedsøkonomi. Man har vedtaget liberalisering af priser osv., men det har givet sig udslag i hyperinflation. Man har ikke opbygget en ikkestatslig sektor, der kan øge produktionen. Man har ikke opbygget et bank- og finansieringsvæsen. Man har ikke infrastrukturen til en markedsøkonomi.

Befolkningerne derovre har selvfølgelig reageret på den situation, og det er jo sådan både herhjemme og i de lande, at hukommelsen kan være kort. Langt de fleste ønsker ikke tilstandene fra før 1989 tilbage, men man ønsker heller ikke den tilstand, man har i dag, og i virke-